

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀՈՒՇԱԹԵՐԹ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒ-
ԹՅԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆ ՍՏՈՒԳՈՂ
ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՐԻԳԱԴԻ ՀԱՄԱՐ

368
2-92

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԽՍՀ ՊԵՏԱԿԻ ՎԱՐՁՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԹ Ե Վ Ա Ն

1 9 3 6

Բարգմանեց ռուսերէնից Լ. ՄԻՐՁԱ-ԱՎԱԳՅԱՆ
Պատ Խմբագիր Մ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Տեխ. մեկ. յեկ սրբ. Ա. ՀԱՆՎԵՐԴՅԱՆԻ

Դա ղըւա Ք 449
Գտալեր Ք 856/512
Տիցամ 2000

ՌԵԿԼԱՄ-ԶՐԱՏ. ԲՅՈՒԲՈ

Դրուգիբաթի աղարան, Յերեան, Նալբանդյան Ք 22.

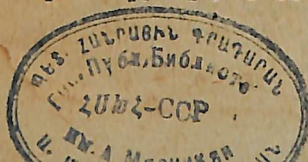
ՀՈՒՇԱԹԵՐԹ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՎՃԱՐՈՒ-
ՄԸՆ ՍՏՈՒԳՈՂ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՐԻԳԱԴԻ ՀԱՄԱՐ

«Դյուղատնտեսական գույքի, անասուն-
ների և ցանքերի պատական պարտադիր
ապահովագրությունը, պաշպանելով կոլ-
տնտեսությունների և մանատնտեսների՝
վաղվա կոլտնտեսականների գույքը հրդեհ-
ների, տնկման և տարերային աղետների հե-
տեանքներից մի հզոր զենք և հանդիսանում
կոլտնտեսային արտադրության ամրացման
և հանրային սեփականության պաշտպա-
նության գործում»:

(Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի 1933 թ. մարտի 8-ի
վորդուամից):

1. ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՄ

Համ. Կ. (բ) Կ. Կենտկոմի 1933 թ. մարտի 8-ի՝
գյուղի ապահովագրական աշխատանքի խեղաթյու-
րումների վերաբերյալ վորդուամը նշել է, վոր քառաս

կարգային թշնամին, ոգտվելով այն հանգամանքից, վոր ֆլասների մասին ակտեր կազմելու ժամանակ հակոգութուն չի յեղել և ապահովագրական աշխատողները դասակարգային զգոնութուն չեն ունեցել, օգտագործել և պետական ապահովագրութունը պետութայնը խաբելու համար, ծածկելով ապահովագրական ակտերով անտեսեմարութայն և ուղղակի ֆլասաբարութայն հետևանքները:

Կենտրոնական Կոմիտեյի ցուցումներին համաձայն արգելվում է ապահովագրական վարձատրութուն վճարել այն ֆլասների համար, վորոնք առաջ են յեկել զօջ թե տարերային աղետներից, այլ անտեսեմարութայն, անխնա շահագործման կամ դեպի ապահովագրված գույքը ֆլասաբար վերաբերմունք ունենալու հետևանքով: Այն անձինք, վորոնք հանցավոր են դրանում և փորձեր են անում խորհրդային պետութայնը խաբելու համար, պետք է քրեական պատասխանատվութայն յենթարկվին:

Ապահովագրական վարձատրութուն վճարելու ճշտութայն ստուգման հիմնական խնդիրն է՝ զարգել թե ինչպես են իր գործում գործնականում պետական ապահովագրութայն որգանները և գյուղական ու շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովները կուսակցութայն Կենտրոնական Կոմիտեյի 1933 թ. մարտի 8 ի՝ պետապահովագրութայն վերաբերյալ ժորոշումը, ինչպես նաև հայտարերել ու վերացնել ապահովագրական ֆլասների լուծարքման գործում յեղած թերութունները:

Այդ կապակցութայն գյուղական ստուգող բրիգադների վրա դրվում են հետևյալ պարտականութունները:

ԱՌԱՋԻՆԸ, հայտարերել ապորինի կերպով տպանովագրական վարձատրութուն վճարելու փաստեր, այսինքն, այնպիսի դեպքեր, իբր գույքը (անասունները, ցանքերը, շենքերը և այլն) փչացել և բացահայտ անտեսեմարութայն պատճառով, ինչպիսե նաև ֆլասներ հատուցել ապորինի կերպով մերժելու փաստեր: Բանը նրանումն է, վոր առանձին շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովներ և ապահովագրական տեսչություններ սխալ են հասկանում ապահովագրական կանոնները և հրաժարվում են ապահովագրական վարձատրութուն տալ անգամ այն ժամանակ, յերբ ապահովագրվողն անշուշտ այդ իրավունքն ունի:

Ստուգող բրիգադները, պարզելով նման խեղաթյուրումների բոլոր դեպքերը, պետք է շտապ կերպով վերացնեն դրանք:

ՅԵՐԿՈՒՐԻ ԽՆԴԻՐՆ Ե՝ վերջ տալ քաբուկին տարերային աղետներից տուած սնեստություններին ապահովագրական վարձատրութուն վճարելու գործում:

Հաճախ գյուղխորհուրդներն ամիսներով պահում են իրենց մոտ այն ապահովագրական ակտերը, վորոնց հիման վրա ֆլասների վճարում պետք է կատարվի: Հաճախ պատահում է, վոր ապահովագրական ակտերը յերկար ժամանակ մնում են ապահովագրական տեսչու-

թյան մոտ և չեն քննվում շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովի կողմից: Յերբեմն ապահովագրական որդանները չինքնիկական, ֆորմալ մոտեցում են ունենում աշխատավորների բողոքների քննությանը, վոր տրված են ֆլասների սխալ վճարման կամ չվճարման առթիվ:

ՅԵՐՐՈՐԴ ԽՆԴԻՐԸ ապահովագրված գույքի փյացման կամ վոչնչացման քաղցնելու դեմ պայքարելն է: Առանձին կոլտնտեսություններ, կոլտնտեսականներ և մենատնտեսներ չեն հայտնում ապահովագրված գույքի կորստի մասին: Յերբեմն դա հետևանք է լինում այն բանի, վոր ապահովագրվողները տեղյակ չեն լինում ապահովագրության վերաբերվող որենքներին, իսկ շատ դեպքերում ել բացատրվում է նրանով, վոր աշխատում են խույս տալ պատասխանատվությունից դեպի ապահովագրված գույքն իրենց ցույց տված անտնտեսվար վերաբերմունքի համար:

ՉՈՐՐՈՐԴ ԽՆԴԻՐԸ՝ գյուղական ապահովագրական հանձնաժողովների աշխատանքը բարելավելն է: Դեռևս նրանցից շատերը անփութ են վերաբերվում դեպի իրենց պարտականությունները, ի բացկայս յեն կեղծում ակտերը կամ բոլորովին չեն կազմում, չեն հայտնաբերում ապահովագրված գույքի փչացման կամ վոչնչացման իսկական պատճառները: Լինում են նաև դեպքեր, յերբ ապահովագրական ակտերը, հակառակ որին քի, կազմում են

գյուղատնտեսների քարտուղարները կամ իրենք կոլտնտեսությունները:

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԽՆԴԻՐՆ Ե սուգել ապահովագրված գույքի վիճակը կոլտնտեսությունում նրա պատշաճությունն ու ռահագործումը բարելավելու նպատակով:

Բացի այդ խնդիրներից ֆլասների վճարման ստուգումը պետք է նպաստի կոլտնտեսային հասարակական ակտիվի ներգրավմանն ապահովագրական աշխատանքի մեջ, պետական ապահովագրության մասնաշաղկանացմանն ու ապահովագրության կամավոր տեսակների դարգացմանը:

2. ԱՍՈՒԴՈՂ ԲՐԻԳԱԴՆԵՐԻ ԿԱԶՄԸ

Գյուղական ստուգող բրիգադները պետք է բաղկացած լինեն 3—5 հոգուց: Դրանց մեջ մտցվում են՝ բրիգադավարը—շրջգործկոմի լեադոր, գյուղատնտես ֆինանսական սեկյորայի ներկայացուցիչը, գյուղական ապահովագրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչը և հասարակական կազմակերպությունների՝ կոմյերիտմիություն, պրոֆմիություն, ապահովագրական ակտիվ և այլ ներկայացուցիչներ:

Շատ կարևոր է ֆլասների վճարման ստուգման աշխատանքների մեջ անասնաբուժական աշխատողների և գյուղատնտեսների, ինչպես նաև վորակի վրա հսկող տեսուչների ներգրավելը: Ապահովագրական

Զարձատրության վճարումը կոլտնտեսություններում ստուգելիս պետք է ներկա լինի կոլտնտեսության վարչության ներկայացուցիչը:

Գյուղական ստուգող բրիգադների աշխատանքի ղեկավարութունը դրվում է շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովների վրա:

3. ՍՈՒԳՈՂ ԲՐԻԳԱԴԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՐԳԸ

Ստուգման յենթակա յեն 1936 թ. հունվարի 1-ից հետո կազմված աշխատող թեք վճարված և թեք այն աշխատեցող, վորոնցով ֆևասներ հատուցելը մերժված է: Ստուգող բրիգադի ղեկավարը ստանում է ապահովագրական տեսչից ստուգվելիք ապահովագրական աշխատեցողի ցուցակը: Ցուցակն ստանալիս բրիգադավարը պետք է համեմատի այն աշխատողի ռեստրում յիղած նշումների հետ և համոզվի, վոր ցուցակի մեջ ժառանգված են բոլոր աշխատողը: Այնուհետև բրիգադավարը շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովի արձանագրություններով պետք է մանրամասն ծանոթանա ապահովագրական վարձատրություն վճարելը մերժելու պատճառներին:

Գյուղխորհրդում բրիգադավարը կազմում է բրիգադի և ղեկուցում կոլտնտեսականների ընդհանուր ժողովում ստուգման նպատակների և խնդիրների մասին: Մինչ աշխատանքների սկսելը բրիգադը պետք է նախ տվյալ գյուղխորհրդի աշխատող և շրջանային

ապահովագրական հանձնաժողովի վորոշումներն այդ առթիվ:

Ապահովագրված գույքի կորստի կամ ֆևասման իսկական պատճառները վորոշելու համար բրիգադը շրջում է տարերային աղետներից տուժած տնտեսությունները և հարցաքննում ապահովագրվածներին, վկաներին, անասնաբուժական և հրջեշ աշխատողներին, ապահովագրական աշխատողներին, կոլտնտեսությունների նախագահներին և այլ անձանց:

Բրիգադի խնդիրն է պարզել թե ինչից է փչացել գույքը՝ տնտեսություններին, պաշտպանության բաղադարությունից, կոպիտ անզգուշությունից, թե տարերային աղետից, վորը չեն կարելի կանխել: Գյուղատնտեսական անասունների անկման վերաբերյալ աշխատողը կոլտնտեսություններում ստուգելիս կարելի է քննել անասունի անկման պատճառներն այն բրիգադի կոլտնտեսականների հետ, վորի մոտ անասունի անկումն է տեղի ունեցել: Միաժամանակ, պետք է մանրամասն ուսումնասիրել անասունների պահպանման, խնամքի և կերակրման պայմանները նույն կոլտնտեսության մեջ:

Յեւ յեթե կպարզվի, վոր չպետք է մերժվեր ֆևասներ հատուցելը և վոր ապահովագրվողը վարձատրություն ստանալու որինական իրավունք ունի, ապա բրիգադը տալիս է իր մանրամասն յեզրակացությունը վարձատրություն տալու անհրաժեշտության մասին: Այն աշխատող վրա, վորոնցով ճիշտ է մերժված

վարձատրություն վճարելը, բրիգադը նշում է այդ ցեղերակացությանը համաձայն լինելու մասին:

Ստուգելով այն ակտերը, վորոնցով մերժված է ֆլամաներ վճարելը, բրիգադն անցնում է այն ակտերի օտուգմանը, վորոնցով ապահովագրական վարձատրություն տրված է: Դրա նպատակն է հայտարարել ապորինի կերպով ապահովագրական վարձատրություն վճարելու փաստերը, որինակ, յերբ գույքը փչացել է ըացահայտ անտնտեսվարության և դեպի ապահովագրված գույքը ֆլամարար վերաբերմունք ունենալու հետևանքով: Այդ ակտերն ստուգելուց հետո բրիգադը կամ հաստատում է ֆլամաների վճարման ճշտությունը, կամ վորոշում է, վոր վճարումը յեղել է սխալ և գույքը փչացել է անտնտեսվարությունից: Այդ ապացուցելու համար բրիգադը պետք է մեջ բերի իր նկատած փաստերը և ցույց տա գույքի կորստի կոնկրետ հանցավորներին: Բրիգադի յեղրակացությունը հեշատակվում է ստուգման ակտի մեջ:

Միաժամանակ բրիգադը պարզում է, թե արդյոք պահպանում է գյուղական ապահովագրական հանձնաժողովը (կամ շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովի ներկայացուցիչները) ակտեր կազմելու համար որենքով սահմանված ժամկետները: Բրիգադը յուրաքանչյուր ակտով պարզում է, թե յերբ է հայտնել ապահովագրվողը ֆլամսի մասին և յերբ է գյուղական հանձնաժողովին ակտ կազմել, ժամանակին է արդյոք գյուղական հանձնաժողովին ակտերն աղարկել շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովին: Ժամկետ-

ների խախտման, քաջքուկի բոլոր հայտարարված դեպքերի մասին պետք է նշել ակտի մեջ, ցույց տալով կոնկրետ հանցավորներին:

Այնուհետև բրիգադը պարզում է անասունների անկման, հրդեհների, ցանքերի փչացման այն բոլոր դեպքերը, վորոնց առթիվ ապահովագրական ակտեր կազմված չեն յեղել: Այս նպատակով բրիգադը ոգտըվում է գյուղխորհրդի տված տեղեկություններից, կուտնտեսությունների հաշվառման մատյաններից, հարցաքննում է կուտնտեսականներին և այլն: Հատուկ ձևի բլանկի վրա բրիգադը կազմում է անասունների անկման, հրդեհների և ցանքերի փչացման այն դեպքերի ցուցակը, վորոնց առթիվ ապահովագրական ակտեր կազմված չեն յեղել, ցույց տալով թե ինչու այդ մասին հայտնված չի յեղել և ով է մեղավորը: Ակտերի մեջ պետք է նշված լինի, թե այդ տեղի յև ունեցել այն պատճառով, վոր ապահովագրվողները ահղյակ չեն յեղել ապահովագրության վերաբերյալ որենքին, թե կուտնտեսության վարչության, գյուղական ապահովագրական հանձնաժողովի անփութության կամ, վերջապես, ապահովագրված գույքի փչացումը դիտավորյալ կերպով թազցնելու հետևանքով: Բրիգադը պետք է նկատի ունենա, վոր ակտեր չկազմելու դեպքերի մեծագույն մասն ընկնում է մատղաշ գյուղատնտեսական անասունների անկման և մանր անասունների (վոշխարների, խոզերի, այծերի) անկման դեպքերին:

4. ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ՀՐԴԵՀՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱԿՏԵՐ ՍՏՈՒԳԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հրդեհից առաջացած վնասներն ստուգելիս նախ և առաջ պետք է մանրադննդիս պարզել հրդեհի պատճառներն և այն, թե արդյոք վնասները չեն վճարվել աջակիսի գույքի համար, վորը չի ապահովագրվում (անմարդաբնակ և չպաշտպանվող շենքեր և այլն), ինչպիսի նաև վճարման դեպքեր, գույքի իսկական արժեքը գերազանցող գումարներով:

Հաճախ ակտի հրդեհի պատճառները սյունյալիում գրում են անհայտ եւ: Բրիգադը պետք է վկանների հարցաքննության միջոցով պարզի հրդեհի պատճառները: Յեթե հրդեհի վերաբերյալ գործը քննչական օրգանների մոտ է գտնվում, ապա անհրաժեշտ է կապվել նրանց հետ: Յեթե քննությունն արդյունք չի տվել և հրդեհի պատճառները չեն պարզվել, ապա վնասներն սնմիջապիս պետք է վճարել:

Հաճախ հրդեհների վերաբերյալ ակտերում նշում են, թե հրդեհի պատճառը յեղիլ է այրելիքաների չաքանձիթյունը: Փորձը ցույց է տալիս, վոր յերբեմն այրելիքաների չաքանձիթյան հետևը դասակարգային թշնամին է ծաղկված լինում: Ուստի, նման դեպքերն ստուգելիս պետք է հատկապես մանրադննդիս պարզել գործի բոլոր հանգամանքները:

Յեթե ցույց է տրվում, վոր հրդեհը տեղի յն ունեցել է վստահանների անկման լինելուց, ճկրակի հետ անզգուշ վարվելուց, ապա նույնպես պետք է հետա-

գոտել թե ինչուին և այդ արտահայտվել, թե արդյոք ներկա դեպքում հասարակ անզգուշություն է յեղիլ, դժբախտ պատահար, թե հրդեհն առաջ է յեկել բացահայտ անտնտեսվարություն հետևանքով:

Մի շարք շրջանային ապահովագրական հասնաժողովներ հրդեհային վնասները չեն վճարում, հիմնվելով այն բանի վրա, վոր վաճարաններն անկանոն են կամ կրակի հետ պատահարաւ անզգուշ են վարվել: Դա վաճառողը դեպքերում է ճիշտ, քանի վոր վաճառանների անկանոն լինելը կարող է և գույքատերը չնկատել: Այլ բան է, յերբ սիստեմատիկաբար չարամտորեն խախտում են հակահրդեհային պաշտպանություն կանոնը կամ կոպիտ անզգուշություն է թույլ տրվում: Նման դեպքերում վնասները չպետք է վճարել:

Յեթե վնասը կոտնտեսության մեջ տեղի յն ունեցել առանձին կոտնտեսականի մեղքով և վոչ ընդհանուր անտնտեսվարության արտահայտություն է յեղիլ, այսինքն, յեթե կոտնտեսության մեջ հսկողությունն և սահմանված աշխատանքային կարգապահություն վրա և լավ է դրված հանրային սեփականություն պաշտպանության գործը, ապա վնասները պետք է վճարել: Նույնը վերաբերում է և գույքատնտեսական անասունների անկման դեպքերին:

5. ՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ ԱՆՍՈՒԿՆԵՐԻ ԱՆԿՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱԿՏԵՐ ԱՏՈՒԳԵԼԻ ՀԱՄԱՐ

Ստուգող բրիգադը նախ և առաջ պետք է պարզի, թե արդյոք ապահովագրված անասունի անկումն անտեսանելիությունից չի տեղի ունեցել: Ուստի բրիգադը պետք է լավ գիտենա, թե ինչ է հասկացվում «բացահայտ անտեսանելիություն» ասելով:

Բրիգադը հրահրիպի այնպիսի դեպքերի, յերբ ձիերը սատկում են ծակոցներից, լսկ լողոր յեղջուրավոր անասունները փորոտիքը խիստ ուռչելուց: Այդ հիվանդությունները, մեծ մասամբ, անասուններին անկանոն կերակրելու, նրանց վատորակ կամ վատ նսխապատրաստված կեր տալու հետևանք են լինում: ՅԻժն նույն անտեսության բեջ անասունների ծակոցների ու փորոտիքը խիստ ուռչելու կրկնակի դեպքեր են լինում, ապա այդ ցույց է տալիս, վոր անասնատիրն անտեսանվոր է:

Սակայն, լինում են դեպքեր, յերբ այդ հիվանդությունները պատահում են անասնատիրոջ կամքից անկախ: Որինակ, ձին կարող է ծակոցներով հիվանդանալ կերը լավ չծամելու, վատ առաքներ ուռնելու կամ արագ ու ազահաբար ուտելու դեպքում: Խողոր յեղջուրավոր անասունի փորոտիքը կարող է ուռչել դժբախտ պատահականությունից, որինակ, ածասունը կարող է անձրեի տակ քնալ սրտատվայրում և թաց կեր ուտել, նման դեպքերում ապահովագրական վարձատրություն պետք է վճարել:

Անասունների անկումն մրսելուց (թոքերի բորբոքում և այլն) հաճախ նույնպես անտեսանելիություն հետևանք է լինում (անասուններին ցուրտ ջինջերում պահելը, շատ սառը ջուր տալը և այլն): Սակայն, վոչ ամեն ժամանակ կարելի չէ կանխել ցրտառությունը, որինակ, յեթե ցուրտ ժամանակ ճանապարհ գնալիս հարկադրված կանգնեցնում են տաքացած ձիուն բաց տեղում:

Նույնը պետք է աւել և անասունների անկման մասին զանազան տեսակի դժբախտ պատահարներից: Անասունները, գելատիչ գաղանները դոհ են դառնում, խեղդվում են, գնացքի տակ են ընկնում գլխավորապես պաշտպանություն բացակայության պատճառով: Վերքերը, տրորվածքները, կտրվածքները նույնպես հաճախ անասունների հսկողության բացակայության և անկանոն լծելու հետևանք են լինում: Որինակ, անասունը կարող է խեղդվել լողանալու ժամանակ, ընկնել վորտի մեջ, թեև հսկողություն նրա վրա յեղել է: Նա կարող է հեռանալ հոտից և վարենի գաղանիզո՝ գտնալ, չնայած վոր նրան պաշտպանում են հովիվներն ու պահապան շները: Այն ստանքի ժամանակ ձին կարող է քնալի կամ վիրավորվել, չնայած, վոր հսկողություն կա:

Անասունները կարող են հյուծվել կամ այն պատճառով, վոր անտեսություն կեր չի մթերել կամ այն փչացել է վատ պահելուց: Բայց կարող են պատահել նաև դեպքեր, յերբ անտեսությունը կեր չի ունենում անրերությունից հետևանքով: Այս դեպքում անասուն-

ների հյուծվելը չի կարելի անտնտեսավարությանը վերագրել: Ռացի այդ, անասունները կարող են հյուծվել աշխարհի ծանր հիվանդությունից, վրը կանխել չեք կարելի, ծերության պատճառով և այլն:

Քոսից անասունները կարող են սատկել վատ պահպանման, բուժման համար միջոցներ ձեռք չառնելու հետևանքով: Քոսից սատկած անասունների համար ապահովագրական վարձատրություն տալը չի թույլատրվում:

Անասնաբուժական անձնակազմի յեղրակացությունն այն մասին, վոր անասունը սատկել և զենքով թշուրջելը առանց նշելու դրա անմիջական պատճառները, չի կարող հիմք ծառայել ինչպես ֆեաաներ հատուցելու, նույնպես և դրամ վճարելը մերժելու համար: Բրիգադը պետք է նկատի ունենա, վոր վատ պահպանելն ու կերակրելը, ինչպես նաև ուժից վեր աշխատեցնելն առանձնապես անդրադառնում են հենց ծեր անասունների վրա:

Մի խոսքով, ստուգող բրիգադը բոլոր դեպքերում պահովագրական վարձատրություն վճարելու կամ չվճարելու հարցը պետք է լուծի նայած այն բանին թե արդյոք անասունը սատկել և անխափանելի պատահականության պատճառով, թե անտնտեսավարության հետևանքով: Կոլտնտեսությունների ֆեաաների վճարման ճշտության հարցը քննելիս անհրաժեշտ է համոզվել, վոր կոլտնտեսության ղեկավար կազմը վոչ անմիջական, վոչ էլ անուղղակի կերպով մեղավոր չի գուլթի կորստի մեջ: Բայց, լեթե գուլթը փչացել և

առանձին կոլտնտեսականների անտնտեսավարության հետևանքով, չնայած վոր կոլտնտեսության վարչությունը միջոցներ ձեռք առել և ապահովագրած գուլթը պաշտպանելու համար, ապա ֆեաաները պետք է հատուցել:

Այս պարզաբանելու համար բերել քերկու որինակ.—

1-ին ուրիմակ. կոլտնտեսային բրիգադներից մեկում ձին սատկել և ծակոցներից: Պարզվել է, վոր նրա մահվան անմիջական պատճառը կոլտնտեսական ախտապանն և հանդիսանում, վորը գերակերակել և ձիուն և վոր ձիյերի անկման դեպքեր ծակոցներից (պատճառը՝ անկանոն կերակրում) տվյալ բրիգադում մինչ այդ էլ նկատվել է: Բրիգադավարն ու կոլտնտեսության վարչությունը միջոցներ ձեռք չեն առել ձիյերի կանոնավոր կերակրումը կազմակերպելու, ախտապանների անձնական կազմն ստուգելու համար: Ուստի, ապահովագրական վարձատրություն չպետք է վճարել:

2-րդ ուրիմակ. կոլտնտեսային բրիգադներից մեկում սատկել և 2 ձի թոքերի ուռուցքից: Պարզվել է վոր կոլտնտեսական ախտապանը հարած դրության մեջ ձիյերին խիստ քշել և ուժասպառ է արել: Ձիյերի շահագործումը բրիգադում ճիշտ է կազմակերպված, ախտապաններն ստուգված են, այն ախտապանը, վորը ձիյերին խիստ քշել է, նկատված չի յեղել դեպի հանրային սննդականությունն անտնտեսավար վերաբեր-

մունք ունենալու մեջ: Այս դեպքում ապահովագրական վարձատրություն կոտնտեսությանը պետք է վճարել:

6. ՅՈՒՅՈՒՄՆԵՐ ՑԱՆՔԵՐԻ ՓՁԱՅՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԱՅՏԵՐ ՕՏՈՒԳԵԼՈՒ ՀԱՍՏԱՐ

Ստուգում անցկացնելու ժամանակը (ձմեռ) թույլ չի տալիս վորոշելու ցանքերի փչացման և աճման բոլոր հանգամանքները:

Մակայն բրիգադը կարող է և պետք է պարզի հետևյալ տվյալները. —

1) Ժամանակին, են արդյոք գյուղխորհուրդները հանձնել ջրհապտեսչությանը հայտեր ցանքերի փչացման կամ վնասման մասին:

2) Ժամանակին են արդյոք լուծարվել վնասներն այն դեպքերում, յերբ անհրաժեշտ է յեղել կրկնացանել փչացած մշակույթը:

3) Արդյոք ցանքերի նախնական զննության ակտերը միշտ հետագայում ստուգվել են:

4) Զեմ յեղել արդյոք դիպքեր, յերբ վճարվել է այնպիսի տարածության համար, վորը փաստորեն կրկնաքանակած չի յեղել:

5) Իրոք ցանքերի փչացումը տեղի յե ունեցել տարերային աղետներից, թե վոչ ապահովագրական պատճառներից և անտնտեսվարությունից, որինակ, ուռ ց ճնկից, սերմացուն անկանոն ծածկելուց, անպետք հողամասերում ցանք կատարելուց և այլն:

6) Ստուգվել է արդյոք փչացած ցանքերի տա-

րածությունը վնասներ լուծարելու ժամանակ, տեղում չափելու միջոցով կամ կոլտնտեսության տնտեսական ու հողային պլաններով:

Վորպեսզի ստուգված լինի թե ինչպես են կատարել կոլտնտեսությաններն ագրոկանոնները պետք է ոգտագործել կոլտնտեսությունների փաստաթղթերը, ինչպես նաև տեղեկություններ ստանալ ՄՏԿ և ջրջ հողբաժիններից: Կոլտնտեսության փաստաթղթեր կարող են լինել հետևյալները. —

ա) աշխատանքի նաբյաղները, վորոնց հիման վրա կարելի յե վորոշել ցանքի ժամանակը:

բ) հանձնաժողովների ակտերն աշխատանքի ընդունելու մասին վորոնց հիման վրա կարելի յե դատել հողի նախացանքային մշակման, սերմացուն կանոնավոր ծածկելու մասին և այլն:

գ) Վորակի վրա հսկող տեսուչների ակտերը, վորոնց մեջ նշված է մշակման թերություններն առանձին հողամասերում:

դ) Շրջանային գյուղատնտեսների ակտերը:

ե) Հնգորյա ամփոփումներ ցանքի ընթացքի մասին:

Բացի այդ, անհրաժեշտ է հարցաքննել կոլտնտեսականներին, դաշտագործ-բրիգադավարներին, վորակի վրա հսկող տեսուչներին և այլն:

Հաճախ վնասներ չեն հատուցում փչացած մշակույթը չկրկնացանելու համար: Մինչդեռ, յերբեմն ապահովագրվողը կրկնացանք չի կատարում ցանքաջրջանաբությունը չխախտելու համար: Այդ դեպքում

պետք է վճարել ֆնասները: Զի կարելի նաև առանձին ազրոկահոններ չկատարելու համար ապահովագրական վարձատրությունն չվճարել այն դեպքերում, յերբ այդ ֆնասներ առաջ չի բերել և չի ավելացրել դրանց չափը: Որինակ, չի կարելի կարկտահարումից առաջացած ֆնասները չհատուցել այն պատճառով, վոր ցանքը կատարվել է վոչ շարքացանով:

7. ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԿՅՈՒՐԻ ՈՊՍՆՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐՆ ՍՏՈՒԳԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Անձնական ապահովագրության ֆնասների վճարման ստուգումը նույն նպատակն ունի, ինչ վոր գույքային ապահովագրության ստուգումը, այսինքն, ապուրիների վճարումներ, սխալ մերժումներ, քաջքշուկներ հայտնաբերելը և այլն:

Բրիգադի ղեկավարը պետք է ապահովագրական տեսչությունում ստուգի անձնական ապահովագրության ֆնասների ունեատրը և պարզի, թե արդյոք բոլոր ֆնասներն է տեսուչը մուցրել ցուցակի մեջ: Միաժամանակ, բրիգադը պետք է նույն տեղում ստուգի բոլոր այն փաստաթղթերն ու տեղեկանքները, վորոնց հիման վրա ապահովագրական նպաստ է տրվել: Գալով այն կոլեկտիվը, վորտեղ ապահովագրվողն է աշխատել, բրիգադն ստուգում է, թե արդյոք ճիշտ տեղեկանքներ է տվել ոժանդակող հանձնաժողովին ապահովագրվածների մասին: Բանը նրանում է, վոր պատահել են դեպքեր, յերբ սխալ և նույնիսկ կեղծ տեղեկանքներ

են տրվել այնպիսի անձանց ապահովագրության մասին, վորոնք իրականում ապահովագրված չեն յեղել իսկ յեռեմին տեղեկանքներում նշվել է ապահովագրական վճարումներ կատարելու մասին, ինչ վոր իրականում չի յեղել:

Տեղեկանքներում մատնանշված ազգանուններն ստուգվում են կամ տվյալ կոլեկտիվում ապահովագրվածների անվանական ցուցակով, կամ հայտարարություններով (յեթե ապահովագրությունը կատարվել է վոչ ցուցակներով):

Անհրաժեշտ է նաև ստուգել, թե արդյոք անձամբ են ստորագրել ապահովագրական անվանական ցուցակներում կամ հայտարարություններում և արդյոք ցույց են տրված այն անձինք, վորոնց ժառանգություն է թողնված ապահովագրական նպաստը:

Ապահովագրական մուծանքների վճարումը կարելի չէ ստուգել դրամանավաճի երի անվանական վճարման ցուցակներով, ընդվորում, պետք է ստուգել թե արդյոք ստորագրել են ապահովագրական վճարումներ կատարողները և ցույց է տրված արդյոք յուրաքանչյուր վճարում ստանալու ժամանակը:

Յեթե ստուգումը պարզում է, վոր ոժանդակող հանձնաժողովը սխալ կամ ապուրիների տեղեկանք է տվել ապահովագրվածի մասին, ապա ստուգող բրիգադը համապատասխան ահտ է կաղմում այդ մասին, վորը կցվում է ստուգման ընդհանուր ահտին:

Վնասների վճարման ճշտությունն ստուգելու հետ միասին բրիգադը պետք է ուշադրությամբ ծա-

նութանս, թե ընդհանրապես ինչպես ե գրված կյանքի ապահովագրության գործը յուրաքանչյուր կօրեկտիվում:

Հատուկ ուշադրություն պետք ե դարձնել ապահովագրվածներ ընդգրկելու, դրամահավաքների աշխատանքի վորակի, զանձված վճարումների հաշվառման կարգի ե Պետապի որդաններին ժամանակին փոխանցելու վրա: Անհրաժեշտ ե ստուգել, թե արդյոք տրված են վկայականներ ապահովագրվածներին, ե նշվում ե արդյոք նրանց մեջ ապահովագրական վճարումներ կատարելու մասին:

Այն դեպքերում, յերբ բրիգադն անհրաժեշտ ե համարում այցելելու ապահովագրվածի ընտանիքը կամ այն անձին, վորն ապահովագրական նպատ ե ստացել ե հարցաքննելու նրանց, ապա այդ պետք ե անել:

8. ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆ ՍՏՈՒԳԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Վնասների վճարման ճշտությունն ստուգելիս, մանավանդ այն կոլտնտեսություններում, վորտեղ հաճախ հրդեհի ե անասունների անկման դեպքեր են նկատվել, ստուգող բրիգադը գուլքի կորստի պատճառները պարզելու համար պետք ե այդ կոլտնտեսություններում ապահովագրված գուլքի զրուծյան ստուգատես կատարի:

Առաջին հերթին պետք ե կոլտնտեսության մեջ ստուգել, թե ինչ զրուծյան մեջ ե անասունների

պահպանման ե խնամքի գործը: Բրիգադը նայում ե ախոռները, անասնաբակերը, խոզարանները ե այլն, ստուգում ե, թե արդյոք ապահովված են անասունները կերով, ճիշտ են արդյոք շահագործվում, նպահովում են արդյոք կոլտնտեսության մեջ անասնաբուժական սանիտարական հսկողության կանոնները (հիվանդ անասունների առանձնացում, նրանց խնամքի կազմակերպում, ախտահանում ե այլն):

Հակահրդեհային պաշտպանությունն ստուգելիս, անհրաժեշտ ե պարզել, թե արդյոք սարքին ե հրշեջ ինվենտարը, սահմանված ե արդյոք պահպանների հրթրապահություն, կատարվում ե արդյոք ծխանցքների, ծխնելու յղների վերանորոգում, մաքրում ե այլն:

Ստուգող բրիգադը պետք ե նկատի ունենա, վոր ապահովագրված գուլքի զրուծյան ստուգատեսը կոլտնտեսություններում թույլ կտա հայտարերելու հանրային սեփականության պաշտպանության գործում յեղած թերությունները ե կանխելու գյուղատնտեսական անասունների, շնեքերի ե այլ արժեքների կորուստը:

Ապահովագրված գուլքի պահպանման ե պաշտպանության գործում նկատված բոլոր թերությունները բրիգադն արձանագրում ե հատուկ ակտերում, վորի մեկ ուրինակը մնում ե կոլտնտեսությունում, իսկ մյուս ուրինակը հանձնվում ե ջրջանային ապահովագրական տեսչությանը: Յեթե հայտարերվում են դեպի գուլքը բացա՛յտ անտնտեսվար վերաբերմունք ունենալու փաստեր, ապա բրիգադի ղեկավարն ան-

միջապես հայտնում և այդ մասին գյուղխորհրդին,
քրջհողբածին և շրջանային՝ ապահովագրական տես-
չությանն անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնելու համար:

9. ԲԻԻԳԱԴԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Իր աշխատանքն ավարտելուց հետո բրիգադը
կազմում և ապահովագրական ղեկավարների ստուգման
ակտ (հատուկ ձևի բլանկի վրա) Ակտի մեջ բրիգադը
ցույց և տալիս, թե ինչ պատճառով և փչացել կամ
ղեկավար գույքը, տալիս և իր յեղրակացությունը
ղեկավարներ վճարելու կամ չվճարելու ճշտություն մասին,
նշում և, թե ով և մեղավոր դրամը սխալ վճարելու
կամ ապրիլին կերպով չվճարելու, ինչպես նաև քաշ-
քշռակի մեջ:

Այն բոլոր դեպքերում, յերբ գյուղական ստուգող
բրիգադը գտնում և շրջանային ապահովագրական
հանձնաժողովի վորոշումն ապահովագրական վարձա-
տրություն վճարելու կամ չվճարելու մասին սխալ, ապա
նա պետք և մանրամասն հիմնավորի իր յեղրակացու-
թյունը:

Եռւյն ակտում ստուգող բրիգադը բոլոր նյու-
թերի հիման վրա յեղրակացություն և տալիս գյու-
ղական ապահովագրական հանձնաժողովի աշխատանքի
վորակի մասին:

Այդ ակտին պետք և կցված լինեն հատուկ ակ-
տեր կոտնտեսություններում ապահովագրական գույքի
դրություն մասին, ակտեր ստուգման ժամանակ հայ-

տարելած, ապահովագրական որդաններին չհայտնե-
ված, ղեկավարների մասին, կոտնտեսականների բնագ-
նուր ժողովների վորոշումներն ստուգող բրիգադներին
գեկուցումներին առթիվ և այլ նյութեր:

Այս բոլոր փաստաթղթերը բրիգադավարն ան-
ձամբ պետք և հանձնի շրջանային (քաղաքային)
ապահովագրական տեսչությունը և ստանա հատուկ
ստացական, իսկ յեթե ստուգման ժամանակ պարզվում
և, վոր ապահովագրական տեսչին չարարելություններ
և կատարել, ապա նյութը հանձնվում և շրջանային
ապահովագրական հանձնաժողովի նախագահին:

Գյուղական ստուգող բրիգադի նյութերը շրջա-
նային ապահովագրական հանձնաժողովի կողմից
քննվելիս բրիգադի ղեկավարն անհրաժեշտ բացատրու-
թյուններ պետք և տա այն բոլոր դեպքերի մասին,
յերբ բրիգադը համաձայն չի յեղել շրջանային ապահո-
վագրական հանձնաժողովի սկզբնական վորոշմանը,
ինչպես նաև ստուգման ժամանակ հայտարարված
քաշքշռակի, գյուղական ապահովագրական հանձնաժո-
ղովների վատ աշխատանքի և Պետապի որդաններից
ղեկավար թագյնելու բոլոր փաստերի մասին:

10. ՍՏՈՒԳՈՂ ԲԻԻԳԱԴՆԵՐԻ ՅԵՎ ԱԿՏԻՎԻՍՏՆԵՐԻ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐՈՒՄԸ

ԽՍՀՄ Ֆինստղկոմատի 1936 թ. հոկտեմբերի 9-ի
հրամարով հատկացված և 300.000 ռ. այն լավագույն
ակտիվիստներին պարգևատրելու համար, վորոնք

ստուգման աշխատանքի բարձր նմուշներ են ցույց տվել Պարզաստրուհի կատարելու յն Պետապի հանրապետական վարչությունը շրջանային ապահովագրական հանձնաժողովների առաջագրությամբ:

Պետապի գլխավոր վարչությունը նույնպես պարգևատրելու յե լավագույն ստուգող բրիգադներին ու ակտիվիստներին: Այդ նպատակով սահմանված և հետեյալ պարգևները՝

10	պարգև ստուգող բրիգադների համար	500-ական ռ.
15	» » » »	300 ական »
10	» ակտիվիստների »	300. ական »
20	» » » »	200-ական »
50	» » » »	100-ական »

Ք Ա Ղ Վ Ա Ծ Ք

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿՈՊԱՐԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻՑ

(Հաստատված ԽՍՀՄ ԺԿԵ կողմից 20-ին մայիսի 1933 թ.)

ՎՈՐ ԴԵՊՔԵՐՈՒՄ Ե ՊԵՏԱՊԸ ՀԱՏՈՒ- ՑԱՆՈՒՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

§ 6. Պետապը հատուցանում և ապահովագրված գույքի ֆնանսները միայն այն դեպքում, յեթե այդ գույքի կորուստը հետևանք և տարերային աղետների և դժբախտ դեպքերի, վորոնք անկախ են գույքատիրոջ կամքից:

§ 7. Շենքերի, արդյունաբերական ձեռնարկների, ինվենտարի, տրանսպորտի միջոցների և կուտընտեսությունների մյուս գույքի ապահովագրության համար (գլուղատնտեսական կոմունիստների, գյուղատնտեսական արտելների և տոգերի) Պետապը հատուցանում և հրդեհից կայծակահարումից և շոգեկաթսաների պայթումից (թեկուզ կայծակի հարվածը կամ

պայթումը հրդեհի չեն առաջացնում) հեղեղումից յերկրաշարժից, փոթորկից, մրրկից, տաքափից, փլուզմաներից և սողուններից առաջացած փնասները:

§ 8. Կոլտնտեսականների շենքերի ապահովագրության համար Պետապը հատուցանում է հրդեհից, կայծակահարույթյունից (թեկուզ կայծակի հարվածը հրդեհի չի առաջացնում) հեղեղումից, յերկրաշարժից, փլուզումներից և սողուններից առաջացած փնասները:

§ 9. Մենատնտես տնտեսություններին պատկանող շենքերի և տնայնագործական բարենտանոցների (սարքավորման հետ միասին) Պետապը վճարում է հրդեհից, կայծակահարույթյունից (թեկուզ կայծակի հարվածը հրդեհի չի առաջացրել) առաջացած փնասները:

§ 10. Պետապը հատուցանում է նաև տարերային աղետի ժամանակ հրդեհից, հեղեղումից առաջացած շենքերի և ուրիշ գույքի փնասները, յեթե հրդեհը հանդիսանում է համար անհրաժեշտ է քանդել շենքը, տանիքը և այլն:

§ 11. Գյուղատնտեսական անասուններն ապահովագրելու համար Պետապը հատուցանում է հիվանդություններից, բնական մահից և զոհախտ դեպքերից (հրդեհից, կայծակահարույթյունից, հեղեղումից և այլն) ընկած անասունների փնասները, ինչպես նաև վարակիչ հիվանդությունները վորոշելու և վերացնելու համար անասնաբուժի կամ անասնաբուժական կարգադրությամբ մորթված անասունների փնասը:

Ծանոթություն.— Յեթե անասունը վորոշ կոտրել և կամ ստացել է այլ փնասվածք, վորը

նրան դարձրել է անպետք վորպես բանադուժ. կամ վոչ արդյունավետ անասուն, մորթվել է մսի համար, այլ և յեթե անասնաբուժի կարգադրությամբ մորթված է վորպես պիտանք սննդի համար, ապահովագրական վարձատրություն չի հատուցվում:

Յեթե կոլտնտեսությունում անասնաբուժի կամ անասնաբուժական կարգադրությամբ զոհախտ դեպքի հետևանքով մորթվել է ցեղական անասունը, կամ աղնվացրած անասունը, այդ դեպքում Պետապը կոլտնտեսությունում վճարում է տարբերությունը վորը առաջացել է մսի արժեքի և ապահովագրական վարձատրության միջև, այս դեպքում մսի արժեքը հաշվվում է կոնվենցիոն գներով, յեթե կոլտնտեսությունում ապացուցել, վոր միսը վաճառել է այդ գնով: Մնացած դեպքերում մսի գինը հաշվվում է կոլտնտեսային շուկայի գներով:

§ 12. Գյուղատնտեսական կուլտուրաների ցանքսերի ապահովագրության համար Պետապը փնասները հատուցանում է՝

ա) Կարկտահարությունից, և նույնպես նրան ուղեկցող փոթորկից և տաքափից:

բ) Ցրտահարությունից, լրջումից, փսոսմից և հեղեղումներից:

գ) Յերաշտից:

հղտնտեսությունների գյուղատնտեսական կուլ-տուրանների ցանքսերի "ապահովագրության համար Պետապը բացի այդ, հատուցանում է նաև կրակից առաջացած գյուղատնտեսական կուլտուրանների չհնձ-ված ցանքսերի ֆնամները:

§ 13. Պետապը հատուցանում է կուլակության չեմ ախտիվորեն պայքարող կուլտնտեսությունների, ինչպես նաև կուլտնտեսականների և մենատնտեսների գույքի կորստից կամ ֆնամվածքից առաջացած ֆնա-տները լիակատար արժեքով, յեթե գույքի կորուստը կամ ֆնամվածքը տեղի յե ունեցել դասակարգային վրեժխնդրության գործողության հետևանքով:

Դասակարգային վրեժխնդրության փաստը պետք է հաստատվի շրջանային ապահովագրական հանձնա-ժողովի հատուկ վորոշմամբ, այն բոլոր հանգամանք-ների մանրամասն ուսումնասիրության հիման վրա, վո-րոնք կապված են գույքի կորստի կամ ֆնամվածքի հետ:

ՎՈՐ ԴԵՊԵՌԻՄ ՊԵՏԱՊԸ ԶԻ ՀԱՏՈՒ-ՑԱՆՈՒՄ ՎՆԱՍՆԵՐԸ

§ 14. Պետապը չի հատուցանում ֆնամները այն զեպքերում, յերբ ապահովագրված գույքի կորուստը կամ ֆնամվածքը տեղի յե ունեցել կուլտնտեսության, կուլտնտեսականի և մենատնտես տնտեսությունների մեղավորության պատճառով, այսինքն՝

ա) բացարձակ անտնտեսության հետևանքով.

բ) հասարակական սեփականության պաշտպա-նության բացակայության հետևանքով.

գ) ապահովագրողի չարամիտ գործողությունների հետևանքով:

§ 15. Պետապը գույքատիրոջ ֆնամը չի հատու-ցում ապահովագրված ընկած անասունի համար այն դեպքում, յեթե գույքատիրը մեղավոր է անասունի անկման համար, այսինքն, յեթե այդ անկումը առա-ջացել է նրա սխալ գործողությունների հետևանքով, կամ թե անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք չի առել այն ե՝

ա) յեթե անասունի անկման պատճառը յեղել է հիվանդությունը կամ դժբախտ դեպքը վորը տեղի յե ունեցել բացարձակ անտնտեսության հետևանքով (անասունի անբավարար կերակրելը և այդ պատճառով նրան հյուծելը, կեղտոտ կեր տալը, սխալ լծելը, անա-սունին տեղական պայմաններին վոչ հարմարեցված շենքում պահելը, հիվանդ անասուններին վատ խնա-մելը, անասունի հիվանդանալու մասին անասնաբու-ժին կամ գյուղխորհրդին իր ժամանակին չհայտ-նելը):

բ) յեթե անասունի մահը տեղի յե ունեցել նրան անհոգի կերպով շահագործելու, կամ նրա նկատմամբ ցույց տված ֆնասարարական վիրաբերմունքի հետե-վանքով, նրա ուժից բարձր աշխատանքով ծանրաբե-նելու, անասունին ծեծելու, վազացնելու, ֆնասակար կեր տալու, քրտնած անասունին սառը ջուր խմաց-նելու և այլն.

Յեթե անասնաբուժը կամ անասնաբուժակը հա-

տատեն, վոր յնկած անառուներ վարակված ե վարակիչ հիվանդություններով և անասնասանիտարական կանոնների մասին պարտադիր վորոշումները գույքատիրոջ կողմից չպահպանելու հետևանքով:

§ 16. Պետապը գյուղատնտեսական կուլտուրաների ցանքսերի ֆլուաները ցանքսատիրոջը չի հատուցանում հետևյալ դեպքերում՝

ա) յեթե ֆլուաված մշակույթը չի վերացանված, չնայած նրա վերացանման անհրաժեշտության, և ըստ տարվա յեղանակի հնարավոր եր վերացան կատարել:

բ) յեթե տնտեսությանը վոչ մի միջոց ձեռք չի առել տուժած տարածության բույսի հետագա մշակման և խնամելու համար, ինչպես սովորաբար մյուս տնտեսություններն են կատարում, ֆլուսի չափը պակասեցնելու նպատակով (բուզլից, քաղհան և այլ աշխատանքներ):

գ) յեթե տարերային աղիտը առաջացել և տարվա ալիսի ժամանակում, յերբ տվյալ տեղում և տարվա պայմաններում ապահովագրված կուլտուրայի բերքը պետք ե հավաքված լինել:

դ) յեթե տուժած հողամասում տնտեսությունը թույլ տա մինչև լուծարքային ակտի կազմելը անասուններ արածացնելու, խոտ հնձելու, կանաչ կերի կամ սիլոսի համար հավաքելու, կամ թե թույլ տա այլ գործողություններ վորոնք պակասացնում են տարեբային աղետից հետո ֆնացած բերքի արժեքը:

Մանքուրյուն.— Յեթե ջրջանային հանձն սփռվում ներկա կանոններով սահմանված ժամանա-

կամիջոցում արձանագրություն չի կազմի այն դեպքում տնտեսությունն այս սահմանադրված և գյուղխորհրդին, վորից հետո իրավունք ունի վերացանելու կամ տուժած տարածության կուլտուրան հավաքելու, խոտի, կանաչ կերի, կամ սիլոսի համար, և այս դեպքում չի զրկվում ապահովագրական վարձատրություն ստանալու իրավունքից:

17. Պետապը չի հատուցանում հրդեհից վաճառված շենքերի, ինվենտարի և այլ գույքի համար, յեթե ֆլուսը տեղի յե ունեցել տնտեսության կողմից հակահրդեհային պահպանության կանոնները խախտելու հետևանքով (վառարանների ծխնելույզների վոչ սարքին պահելը, շենքի կամ կալի մոտ խարույկ վառելը, հրավտանգ (огнеопасный) նյութերի հետ անփութ վարվելու և այլն):

Ինչպես նաև, յեթե հրդեհն առաջացել ե ողեծխումից, կամ կոպիտ անզգուշության հետևանքով:

18. Այն ֆլուաները վորոնք տեղի յեն ունեցել գույքի գողացվելու կամ կորչելու հետևանքով, ինչպես նաև արտադրության ընդհատումից, չեն հատուցվում:

19. Բացի այդ, ալկախ այն պատճառներից, վորոնցից ապահովագրված գույքերը վոչնչացվի ե, Պետապը ֆլուաները չի հատուցանում այն դեպքում, յերբ գույքատիրը՝

ա) պարտադիր կոպարային ապահովագրության գույքը թագցրել և հաշվառումից:

բ) չի հաղորդել սահմանված ժամկետին ապահովագրված գույքի ֆուտսի մերժելու մասին:

գ) վեց ամսվա ընթացքում արձանագրության հաստատման որից պահանջ չի ներկայացրել ապահովագրական տեսչին, ապվարձատրությունն ստանալու մասին:

<< Ազգային գրադարան

NL0225394

804

43. 884